

§ 7

Förslag till skolplan

Bordlagt ärende från sammanträdet 2012-08-23.

Beslut

Utbildningsnämnden lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

STOCKHOLMS STAD Kommunstyrelsen Registraturet	
Ink.	2012 -10- 10
Dnr:	322-1460/2012
Till:	214

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 2012-07-17. Dnr 2012-401/6716.

Kommunfullmäktige har i budget beslutat att Stockholms stads skolplan ska revideras 2012. Utgångspunkt har bland annat varit kommunfullmäktiges budget med inriktning för kommande år samt de nationella mål som styr skolan. Skolplanen visar Stockholms stads ambition och pekar ut de mest centrala utvecklingsområdena för Stockholms skolor.

Angående barnens övergång från förskolan till grundskolan kan det finnas anledning till kompletteringar och förtydliganden i kommande förskoleplan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i samverkan mellan skolroteln och utbildningsförvaltningens ledning.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förslaget till skolplan till kommunstyrelsen för beredning till kommunfullmäktige, som fattar beslut om skolplanen.

Yrkanden

Ordföranden yrkade att nämnden lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

Vice ordföranden Jan Valeskog (S) yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Ledamoten Per Olsson (MP) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall till detta.

Tjänstgörande ersättaren Edith Ringmar (V) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall till detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med hennes yrkande.

Reservation

Jan Valeskog m fl (S) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för förvaltningens förslag.

Reservation

Per Olsson m fl (MP) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

Att delvis besluta enligt förvaltningens förslag till beslut
Att därutöver anföra

Skolplanen visar Stockholms ambition och lyfter fram målbilder och utvecklingsområden för att utveckla skolans verksamhet i syfte att alla elever når målen. Dokumentet sträcker sig över flera år, däribland ett valår, och borde därför ha en bredare förankring. Det finns mycket att säga om förslaget till skolplan. Vi väljer här att lyfta ett antal punkter som vi hade velat lyfta med förvaltning och övriga partier tidigare i processen.

För det första: Skolplanen behöver fastslå att bedömning är en helt central del i skolans arbete med att stimulera lärande och kunskapsutveckling. Staden har tidigare gjort ett väldigt bra utvecklingsarbete inom bedömning på stadens skolor, inom ramen av Pedagog Stockholm. Men de lärdomar som dragits där syns inte i skolplanen, vilket Miljöpartiet beklagar. Ett ensidigt fokus på betyg som den viktigaste formen av bedömning är olycklig och skapar en skev fokus för utvecklingen av en mer regelbunden och undervisningsnära satsning på bedömning i skolan. Att en stadiindelning av skolans organisation skulle ge möjligheter till korrekt betygssättning är också svårt att se motiveringen till. Vi vill se ökade satsningar på bedömning för lärande.

För det andra: Instrument som nationella ämnesprov måste främst syfta till att ge återkoppling till lärare och skolläring. Nationella prov behöver, i motsats till vad planen fastslår, rättas av den lärare som också har undervisat de elever som gjort proven. Annars blir det svårt med den nödvändiga återkopplingen tillbaka till läraren i syfte att utveckla undervisningsmetoderna. Vi saknar skrivningar som istället sätter fokus på den viktiga sambedömningen. Skolplanen uttrycker inte heller hur stadens elever ska garanteras en allsidig bedömning.

För det tredje: Det saknas resonemang, i skolplanen, gällande att främja närvaron i skolan, särskilt i gymnasiet. Problemen med för tidiga avhopp i gymnasieskolan är fortsatt en utmaning för staden. Att skärpa upp administrationen kring olovlig frånvaro kan vara en del av arbetet men det är långt ifrån tillräckligt. Miljöpartiet har tidigare föreslagit att staden arbetar mer framåtsyftande för att främja alla elevers närvaro i gymnasieskolan. Den målbild som borde fastslås är en meningsfull, utvecklande och hanterbar gymnasieskola för alla.

För det fjärde: Kvalitet handlar om att nå uppställda krav och kraven på skolan är att alla elever, oavsett vilket stöd de behöver, ska utvecklas så långt det bara är möjligt. Det är inte ständigt högre resultat som vi ska avkräva skolan. Istället ska vi ställa hårdare krav på högre kvalitet i undervisningen. Skillnaden kan upplevas som liten men uppmätta resultat är inte samma sak som faktiskt lärande. Kvalitet i skolan ger självklart resultat. Men resultat är inte nödvändigtvis kvalitet. Den

skolan som tar sig tid, också för de elever som har det svårt, kommer redovisa lägre resultat än om den låter bli. Däremot innebär det högre kvalitet.

Reservation

Edith Ringmar (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

1. Att delvis tillstyrka förvaltningens förslag.
2. Att i övrigt anföra följande

För vänsterpartiet är det självklart att alla barn och ungdomar har rätt till kunskap och utbildning, oavsett social bakgrund. Alla barn och ungdomar har rätt att få kunskap så att de kan klara kommande studier och arbeten. Alla barn och ungdomar har också rätt att få kunskap så att de kan göra sina röster hörda, muntligt och skriftligt, och kritiskt granska all information som omger dem i samhället. Detta är grundläggande demokratiska rättigheter.

Lärande är en social process där samspelet mellan människor är avgörande. Barn och ungdomar lär sig genom meningsfullt samspel med vuxna och kamrater. Kunskap ser vi som mer än fakta-kunskaper. Det handlar om bildning i bred bemärkelse, t.ex. att söka kunskap och kritiskt ifrågasätta och att samspela med andra för gemensamma mål – det handlar om att växa som människa och utveckla en mångfald av färdigheter.

Det största problemet med dagens skola är att alltför många elever inte får dessa breda kunskaper. Närmare 1/4 av alla elever går ut 9:an utan fullständiga betyg och över 1/10 är inte ens behöriga att söka till gymnasieskolan. Dessutom drabbar detta eleverna på ett ojämlikt sätt, då majoriteten är barn till lågutbildade, invandrare eller fattiga föräldrar.

Skolan kan inte kompensera för alla samhällets orättvisor, men den kan vara en utjämnande kraft, som ger barn och ungdomar en så lika start i livet som möjligt, oavsett föräldrar. Längre fungerade också skolan utjämnande. Idag är det inte längre så och skillnaderna mellan olika grupper av elever ökar och segregationen har tilltagit. Spridningen i betyg mellan elever från familjer med olika utbildning och inkomst ökade markant från början av 90-talet till början av 2000-talet.

Det går dock att skapa en skola där alla elever når målen oavsett bakgrund och bostadsområde. Forskningen visar tydligt att skolan kan göra större skillnad för hur det går än den sociala bakgrunden och att riktigt bra skolor mer än väl kan kompensera för klasskillnaderna. I en skola som sätter kunskapen i centrum, har högt ställda förväntningar på eleverna, följer upp vad eleverna kan och bygger förtroendefulla relationer lär sig eleverna t.ex. mer, än i en skola där man inte arbetar på detta sätt.

Det främsta målet med vår skolpolitik är därför riktigt bra skolor för alla elever, så att alla barn och ungdomar kan få den kunskap de har rätt till. Skolpolitiken

måste präglas av att det är skolans kvalitet som avgör hur det går för eleverna – inte deras sociala, biologiska eller etniska bakgrund eller det område där de bor. Allt för ofta diskuteras elevers skolresultat i termer av deras egna egenskaper, i stället för skolans.

Förskollärare, lärare, fritidspedagoger och annan personal i förskola och skola är oerhört viktiga och kan verkligen göra skillnad. Rektoreernas och förskolechefernas förutsättningar för att kunna vara goda pedagogiska ledare måste uppmärksammas. Vi bygger vår skolpolitik på en positiv människosyn, där vi förutsätter att alla kan utvecklas och att alla har möjlighet att nå skolans kunskapsmål. Elever som möts av höga förväntningar, får vara aktiva under skoldagen och ständigt får samspela med både vuxna och andra barn kan lyfta sig till oanade nivåer. I en sådan skola är det goda relationer mellan elever, skolpersonal och föräldrar. Eleverna får studiero och det råder en god arbetsmiljö. Vi tror att alla elever kan ha "fallenhet för studier" som det ofta heter i argumentationen för elitskolor, bara de får rätt förutsättningar.

Till
Utbildningsnämnden
2012-08-23

Förslag till skolplan

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande

Utbildningsnämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för beredning till kommunfullmäktige.

Thomas Persson
Utbildningsdirektör

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i samverkan mellan skolroteln och utbildningsförvaltningens ledning.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i budget beslutat att Stockholms stads skolplan ska revideras 2012. Utgångspunkt har bland annat varit kommunfullmäktiges budget med inriktning för kommande år samt de nationella mål som styr skolan. Skolplanen visar Stockholms stads ambition och pekar ut de mest centrala utvecklingsområdena för Stockholms skolor.

Angående barnens övergång från förskolan till grundskolan kan det finnas anledning till kompletteringar och förtydliganden i kommande förskoleplan.

Andra styrdokument i staden för de pedagogiska verksamheterna är

- Kvalitetssystem för de pedagogiska verksamheterna i Stockholms stad (KF 2005-03-10)
- Riktlinjer för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa (KF 2010-06-21) samt Stödmaterial

för samverkan och ansvarsfördelning mellan stadsdelsnämndernas verksamheter och skolan (UtbN 2012-04-19, SocN 2012-04-17)

- It-strategi - för ett bättre lärande (KF 2011-05-02)
- Anvisningar för nämndernas arbete med uppföljning av Budget 2012; innehåller anvisningar för uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet i de pedagogiska verksamheterna (stadsledningskontoret 2012-03-15)
- Kvalitetsprogram för elevhälsoarbetet inklusive specialpedagogisk verksamhet i Stockholms skolor samt lednings- och kvalitetssystem för skolhälsan och skolpsykologverksamheten (UtbN 2010-03-18)
- Trygghet och studiero, Riktlinjer för arbetet i Stockholms stads skolor (UtbN 2012-03-15)
- Riktlinjer för skolmåltider (UtbN 2012-04-19)

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förslaget till skolplan till kommunstyrelsen för beredning till kommunfullmäktige, som fattar beslut om skolplanen.

Bilaga

Skolplan Skola i världsklass

Skola i världsklass

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap och vårt gemensamma bildningsarv till den uppväxande generationen. Människor växer med kunskaper. Utbildning ger individen möjlighet att öppna nya dörrar och se nya perspektiv. Bildning ger människor makt att forma sina egna liv. Stockholms skolor ska präglas av hög kvalitet och mångfald. Elever och föräldrar ska ha valfrihet att välja mellan en rad alternativ och inriktningar.

Tolerans, förståelse för olikhet och respekt för andra ska prägla skolans vardag. Skolan ska inte vara värdeneutral, utan tydligt ta ställning för grundläggande humanistiska och demokratiska värderingar. Skolan ska fostra, men inte överta hemmets ansvar.

Stockholms skolor ska erbjuda en utbildning i världsklass. För att lyckas med detta krävs ett tydligt fokus på kunskap.

Stockholm är en stark kunskapsregion med bred tillgång till akademisk kompetens inom alla vetenskapsområden, från grundnivå till spetsforskning. I regionen finns många kunskapsintensiva företag, flera världsledande innovationsmiljöer och ett stort antal internationella forskare.

Globalisering och teknologisk utveckling kräver förändring i förutsättningar för produktion, tjänster, arbete och företagande. Stadens utbildningsväsende ska hålla hög kvalitet och förbereda eleverna för både yrkesarbete och akademiska studier.

Det finns utmaningar som är specifika för stockholmsregionen. Till dessa hör effekterna av en alltmer globaliserad värld, en snabbt växande stad och den segregation som finns i storstäder. Staden växer vilket innebär utmaningar för skolans utbyggnad, organisation samt rekrytering av behöriga lärare. Skolor med låg måluppfyllelse måste lyfta kunskapsresultaten för att skapa en likvärdig utbildning.

De nationella styrdokumenterna är styrande för skolans uppdrag och mål. Skolplanen visar Stockholms ambition och lyfter fram specifika målbilder och utvecklingsområden för att utveckla skolans verksamhet i syfte att alla elever når målen. Varje skola ansvarar själv för hur verksamheten når ökad måluppfyllelse.

Kunskap och lärande

Skolan ska skapa en stimulerande studiemiljö där eleverna uppnår goda studieresultat. Samverkan mellan näringsliv, skola samt universitet och högskola måste fortsätta att utvecklas. För att stödja eleverna och förbättra undervisningens kvalitet ska den kunskapsmässiga utvecklingen regelbundet följas upp och utvärderas. Resultaten ska på ett tydligt sätt förmedlas till elever och föräldrar. En framgångsfaktor i skolans arbete är en god dialog med vårdnadshavarna.

Skolledares och lärares ledarskap är grunden för en god studiemiljö och pedagogisk utveckling och därmed för hur eleverna uppnår målen. Välutbildade lärare är en förutsättning för att eleverna ska ges bästa tänkbara utbildning.

De första skolåren är av avgörande betydelse och lägger grunden för elevens fortsatta lärande. Baskunskaperna är nödvändiga för elevens förmåga att tillgodogöra sig undervisningen i skolan. Tidiga kunskapsuppföljningar är en förutsättning för att kunna ge alla elever möjlighet att kunna läsa, skriva och räkna när de lämnar årskurs tre.

Alla elever har rätt till betyg som på ett rättvist sätt speglar elevens kunskapsnivå. Stockholm ska kontinuerligt arbeta aktivt med betyg- och bedömningsfrågor i syfte att få en likartad bedömning i alla skolor. Den nya betygsskalan har fler steg vilket syftar till att bedömning av elevernas prestationer är mer rättvis. Tidigare och tydligare betyg ökar också möjligheterna att fånga upp de elever som riskerar att inte nå målen.

De nationella proven utgör inte enbart en kunskapskontroll utan är också en viktig mätare för betygssättning. Samtliga elever i Stockholms skolor deltar i nationella prov. De nationella proven bör rättas av en annan lärare än den som sätter elevens betyg.

Skolan ska arbeta så att eleverna successivt lär sig ta mer eget ansvar för sig själva, sina studier och sina medmänniskor. Studie- och yrkesvägledning fyller en viktig funktion för att eleven ska kunna orientera sig bland alla alternativ under skoltiden.

Fritidshemmets huvuduppgift är att ge god omsorg om yngre grundskoleelever vid sidan av skolundervisningen. Fritidshemmet ska komplettera skolan genom att stimulera elevernas utveckling och lärande, erbjuda en meningsfull fritid och rekreation samt främja allsidiga kontakter och social gemenskap. Fritidshemmen ska även erbjuda hjälp med läxläsning.

De studieförberedande programmen i gymnasieskolan ska ge en utbildning som förbereder studenterna väl inför högre utbildning. Gymnasieskolan bör samverka med högskola och universitet för att till exempel kunna erbjuda universitetskurser redan i gymnasiet. Spetsutbildning ska erbjudas för elever med hög fallenhet för studier inom exempelvis matematik, naturvetenskap och språk.

Yrkesprogrammen ska ge en utbildning som gör att studenterna står väl rustade för yrkesverksamhet och fortsatt yrkesutbildning. Elever ska ha rätt att läsa in behörighet till högskolan även på yrkesutbildningar. Det är viktigt att Stockholm kan erbjuda lärlingsutbildningar till de elever som så önskar.

Introduktionsprogrammen ska utvecklas. De erbjuder såväl preparandkurser inför nationella program samt mer yrkesinriktade utbildningar med fokus på karaktärsämnen. Elever som saknar behörighet till gymnasieskolan ska erbjudas att gå ett tionde år i grundskolan som alternativ inom introduktionsprogrammen.

Lärarna är elevens viktigaste resurs

Ingen annan faktor är så viktig för skolans kvalitet som en kompetent och engagerad lärarkår. Hur lärarna arbetar påverkar resultaten, vilket innebär att styrning, ledning och uppföljning av lärarnas arbete är avgörande för hur väl eleverna ska lyckas. Lärare ska ha

möjlighet till professionsutveckling och karriär genom att på olika sätt fördjupa sina kompetenser och förmågor samt tillvarata dem i utveckling av undervisningen och skolverksamheten. Kollegialt lärande, möjlighet till stöd, kompetensutveckling och forskning ger lärarna ökade kunskaper om hur elever lär och vilken undervisning som behövs för ett optimalt lärande.

Karriärutveckling för skickliga lärare ska ge stöd till rektor och kollegor för kontinuerlig utveckling av undervisningen. Lärare ska kunna göra karriär genom att meritera sig som yrkesskicklig lärare eller genom forskarstudier. Det ska finnas särskilda uppdrag som utvecklingslärare, exempelvis lektor.

Läraren är den pedagogiska ledaren i klassrummet och ska aktivt leda undervisningen samt följa upp så att eleverna följer med och förstår.

Stockholm ska arbeta aktivt med att öka läraryrkets attraktionskraft. Stockholms skolor ska endast tillsvidareanställa behöriga lärare.

Stimulans och stöd

De elever som har svårt att nå målen ska uppmärksammas tidigt och erbjudas det stöd som behövs. Tillgängligheten både i undervisningen och i den fysiska miljön för elever med funktionsnedsättning ska vara god i Stockholms skolor. Elever som har behov av särskilt stöd kan bland annat erbjudas stödundervisning, läxhjälp, omprioritering av tid mellan olika ämnen och ett extra år. Sommarskolor och lovskolor kan också vara ett sätt att ytterligare stödja elever för att de ska nå kunskapsmålen.

För att säkra att alla elever ska få det stöd de behöver krävs specialpedagogisk kompetens. Stockholms stad ska endast anställa behöriga speciallärare och specialpedagoger. Skolans elevhälsoteam med tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och speciallärare och specialpedagog ska bidra till och stödja elevernas måluppfyllelse. Utbildning och rekrytering av specialpedagoger behöver öka.

En jämlik skola innebär att alla har rätt att nå målen. Elever med funktionsnedsättning ska ha rätt till stöd och hjälp som är anpassade efter deras särskilda situation. Alla elever har rätt att få det stöd som krävs för att nå så långt som de har förutsättningar att nå. Elevhälsoteam, anpassade hjälpmedel och individuella handlingsplaner har visat sig vara framgångsrika metoder för att möta dessa elever.

Elever som kommer till Sverige i skolåldern behöver många gånger extra stöd för att nå kunskapskraven. Varje enskild elevs behov av särskilda insatser behöver identifieras. Samarbete mellan ordinarie undervisning, stöd genom studiehandledning, modersmålsundervisning och studievägledning är förutsättningar för att förbättra möjligheterna för dessa elever att nå målen.

Varje elev har rätt att mötas av höga förväntningar underbyggt med arbetssätt, metoder och genomtänkt stöd som är anpassat efter elevernas förutsättningar. Genom att uppmuntra elevens egen lust att lära stimuleras eleverna till fortsatta studier. Elevens motivation är den viktigaste drivkraften för goda prestationer.

Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Stockholms skolor ska uppmuntras att

ansöka om spetsutbildning inom olika teoretiska ämnen, för att stimulera elever med hög studiemotivation.

Förskolan och grundskolan (inklusive förskoleklassen och fritidshemmet) har tillsammans med föräldrarna ett gemensamt ansvar för barns fostran, utveckling och det livslånga lärandet. Det förutsätter fungerande rutiner för övergången från förskolan till grundskolan och en gemensam barn- och kunskapssyn.

Föräldrarna ska erbjudas ett överlämnande samtal. Förskolans dokumentation om barnet överlämnas till föräldern. Om barnet har haft extra stöd i förskolan eller kan komma att behöva det i skolan ska övergången vara extra väl förberedd och överlämnande samtal ska alltid genomföras.

Gemensamma riktlinjer för arbetet med barnens övergång till grundskolan är nödvändiga. I alla stadsdelar finns det skriftliga överenskommelser runt övergången som omfattar även fristående förskolor och skolor.

Grundsärskolan och gymnasiesärskolan är egna skolformer som erbjuds elever med utvecklingsstörning. Utbildningen i grundsärskolan ska vara anpassad efter elevens förmåga och behov av utmaningar. Varje elev har rätt till en utbildning där målet är att kunna klara så höga kunskapskrav som möjligt. Samverkan mellan grundskolan och grundsärskolan är angelägen och en lokalmässig integration mellan dessa skolformer ska eftersträvas.

Elever i gymnasiesärskolan har rätt till en utbildning som ger en god grund för fortsatta studier eller yrkesverksamhet. Inom gymnasiesärskolan erbjuds utbildning inom nationella, specialutformade och individuella program. Eleven väljer själv program efter sina egna intressen och förutsättningar.

Läs-, skriv- och språkutveckling

Läsning och skrivning ska vara en naturlig del i det dagliga skolarbetet i alla ämnen. Läsning stärker såväl språkförståelse som fantasi. Genom att läsa, skriva och samtala skapas en språkutvecklande undervisningsmiljö som stödjer lärandet och måluppfyllelsen inom respektive ämne.

Boken är viktig och skolbiblioteken spelar en viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur. Förutom böcker är skolbiblioteken en resurs med tillgång till olika medier för att stödja lärandet och undervisningen. Stockholms skolor ska ha tillgång till skolbibliotek.

I vårt mångkulturella samhälle fyller svenska språket en central roll som sammanhållande kitt. Särskild uppmärksamhet måste riktas mot elever med annat modersmål. Det bästa bidrag skolan kan ge till integrationsprocessen i samhället är gedigna kunskaper i det svenska språket. Modersmålsundervisningen främjar en aktiv flerspråkighet och skapar ökade förutsättningar för kunskapsinhämtning i övriga ämnen.

Matematik, naturvetenskap och teknik

Undervisningen i matematik och naturvetenskap måste vara av hög kvalitet för att höja kunskapsnivån och elevernas intresse för dessa ämnen, samt ge förutsättningar för fortsatta studier.

Matematik är ett verktyg som används såväl i vardagslivet som inom många av skolans ämnen. I takt med att informationstekniken utvecklas används matematiken i alltmer komplexa situationer. Undervisningen i matematik ska ge eleverna möjlighet att utmana, fördjupa och bredda sin kreativitet och sitt matematikkunnande samt stärka elevernas tilltro till sin förmåga att använda matematik i olika sammanhang.

Goda kunskaper i naturvetenskap och teknik har stor betydelse för samhällsutvecklingen. I nära samarbete med näringslivet utvecklas ämnena med särskilt fokus på det entreprenöriella lärandet. Undervisningen ska syfta till att få fler elever att välja fortsatta studier inom naturvetenskap och teknik och även ge en allmän kunskap för att bland annat bidra till ett hållbart samhälle.

It för ett bättre lärande

It som används på ett genomtänkt sätt gör skillnad i skolan. De moderna digitala verktygen har skapat nya förutsättningar för lärande och administration. It är därför en viktig drivkraft i utvecklingen av undervisningen i dagens och framtidens skola och skapar bra möjligheter för samarbete och kommunikation mellan elever, lärare och föräldrar. Skolan har ett viktigt uppdrag att lära eleverna att använda it som en resurs.

Alla elever har under sin skoltid rätt att använda och utveckla sin digitala kompetens och det ska vara naturligt att använda it i sin kunskapsutveckling inklusive informationssökning, källkritik och gott uppförande på nätet. Det är också angeläget att uppmärksamma de risker it-användningen kan medföra avseende exempelvis fusk och bristande källkritik. It i lärandet ger bättre möjligheter till individualisering för alla, inte minst för elever i behov av särskilt stöd och för de elever som är i behov av större utmaningar.

I Stockholms skolor ska det finnas en infrastruktur som möjliggör trådlös anslutning för olika digitala enheter.

Entreprenörskap

Entreprenörskap och samverkan med det omgivande samhället, näringslivet samt universitet och högskolor främjar elevernas lärande och ansvarstagande. Entreprenörskap i skolan handlar lika mycket om att främja elevernas självförtroende, nyfikenhet, samarbetsförmåga och vilja att ta eget ansvar som att ge kunskaper kring bland annat projektledning och marknadsföring.

Kreativitet och skapande

De skapande ämnena utvecklar elevernas kreativa förmåga och är en viktig komponent för att utveckla eleverna till självständiga individer och bidrar till att kunskapsmålen i högre grad nås. Genom en strukturerad samverkan mellan skolan och kulturen finns en unik möjlighet för Stockholm att säkra barns och ungdomars rätt till kulturell delaktighet och eget skapande.

Målsättningen ska vara att kulturella och konstnärliga uttryck långsiktigt integreras i skolans arbete, vilket också bidrar till att kunskapsmålen i högre grad nås. Det är angeläget att skolan och det professionella kulturlivet möts. Elevernas kunskap om kulturarvet och inspiration att själva skapa kan därmed stärkas. För att underlätta samarbetet och kontakterna mellan kulturlivet och skolan finns en webbportal.

Värderingar, trygghet och hälsa

Principen om alla människors lika värde är grunden för all verksamhet i Stockholm. Skolans arbete ska genomsyras av respekt för den enskilda individen, och förmedla grundläggande humanistiska och demokratiska värderingar till eleverna. Ett bra elevhälsoarbete är en grundläggande del i en välfungerande skola.

Normer och värden

Det är skolans, och ytterst rektors, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. Det kräver ett aktivt värdegrundsarbete där grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Förutsättningen för detta är att alla elever, föräldrar och personal i skolan tar ett gemensamt ansvar för att skapa en miljö som bygger på respekt, delaktighet och jämlikhet som grund för en trygg och utvecklande studiemiljö för alla.

Nolltolerans ska råda mot mobbning, kränkningar och våld. Stockholms skolor ska ha konkreta handlingsplaner mot mobbning och kränkande behandling, och all skolpersonal ska aktivt bidra till det förebyggande arbetet. Det är viktigt att detta sker i samarbete med elever och föräldrar. Tydliga ordningsregler ska vara väl förankrade hos elever, personal och föräldrar. Skolans arbete för trygghet och studiero ska även ta upp nätmobbning och digitala trakasserier. Sexuella trakasserier kan aldrig accepteras. Polisanmälan ska alltid övervägas vid misstanke om brottslig handling i eller i anknytning till skolan.

Föräldrar till elever i grund- och gymnasieskolan ska erbjudas ett skriftligt omdöme avseende elevens sociala utveckling.

Skolk är oacceptabelt. Ogiltig frånvaro ska följas upp och åtgärdas. Skolk ska alltid rapporteras till föräldrarna och redovisas i anslutning till terminsbetygen, i såväl grundskolan som gymnasiet.

Alla elever i Stockholm ska få tillgång till samma utmaningar och möjligheter oavsett kön. Att motverka stereotypa könsroller är ett viktigt uppdrag. Pojkar och flickor ska ges lika goda utvecklingsmöjligheter.

Stockholms skolor ska arbeta för att upptäcka och förebygga hederskultur. Alla elever har rätt till undervisning i grundskolans alla ämnen, oavsett etnisk eller religiös tillhörighet. Det är oacceptabelt att elever utestängs från viktiga delar av undervisningen på grund av föräldrarnas åsikter.

Respekt och hänsyn ska även visas vår gemensamma miljö och skolorna ska därför arbeta så klimatneutralt som möjligt. Genom att barn och unga lär sig miljömedvetenhet i ord och handling kan vi i framtiden få en bättre miljö.

Elevinflytande ger träning i demokratiska arbetsformer, värderingar och ideal. Elevorganisering ska finnas på varje skola. Skolan ska också arbeta med former för föräldrainsflytande och eftersträva ett gott samarbete med föräldrarna. Skolan ska tillvarata åsikter från elevers organisering.

Elevers hälsa

Att stärka både den fysiska och psykiska hälsan är centralt för elevernas välmående och förmåga att tillgodogöra sig kunskap. Skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete är av stor betydelse. En välfungerande elevhälsa är ett viktigt stöd i detta. Elevhälsan ska också aktivt förebygga och motverka till exempel psykisk ohälsa.

Grunden för välbefinnande under resten av livet läggs under uppväxten. Det är därför avgörande att elevernas psykiska hälsa främjas i skolan. De elever som lider av psykisk ohälsa måste tidigt upptäckas och ges möjlighet till professionell hjälp.

Det är väl belagt i forskning och erfarenhet att barn och unga utvecklas mest gynnsamt om alla vuxna runt barnet och den unge samverkar och drar åt samma håll. Skolan spelar en viktig roll i det förebyggande arbetet mot ungas missbruk och kriminalitet. Stockholms skolor och respektive stadsdelnämnd skriver därför överenskommelser för ett antal samverkansområden samt tar fram rutiner för hur samverkan generellt ska gå till. Exempel på samverkansområden är brotts- och drogförebyggande arbete och barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa. Alla skolor har en kontaktperson inom "sin" stadsdelsnämnds socialtjänst.

Skolidrotten och skolmåltiden har stor betydelse för elevernas fysiska hälsa och bidrar till goda förutsättningar för studier och lärande. Att uppmuntra till fysisk aktivitet bland eleverna är en angelägen uppgift för skolan.

Styrning och ledning

I en målstyrd verksamhet är det de professionella, rektor och lärarna, som ska avgöra hur målen ska nås. Stockholms viktigaste uppgift är att skapa nödvändiga förutsättningar för skolorna och att utvärdera resultaten. Det förutsätter tydliga krav och mål.

Ansvar för verksamheten

Kommunfullmäktige i Stockholms stad är huvudman för och har det övergripande ansvaret för Stockholms skolor och fastställer i budgeten förutsättningarna för verksamheten. Kommunfullmäktige ansvarar för att skolan når de nationella målen som staten fastställt. Utbildningsnämnden fattar beslut om resursfördelning till skolorna och ansvarar för uppföljning av resultaten och att skolverksamheten når målen.

Rektor fattar beslut om hur medlen ska användas på den lokala skolan för att organisera verksamheten så att alla elever ges möjlighet att uppnå de nationella målen. Rektors ledarskap är av avgörande betydelse för att hålla en hög kvalitet i skolan. Rektor ska ges möjlighet att ta ett helhetsansvar för verksamheten. Särskilda satsningar ska göras för att stärka rektorerna i deras arbete.

Kvalitetssystem

Huvudmannen och rektor/skolenhet ska, på sina respektive nivåer, systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Det innebär att det måste finnas

ett kvalitetssystem med struktur, rutiner, processer och resurser, vilket är en förutsättning för ledning och styrning av verksamheten.

Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som är väsentliga för uppföljning och utveckling utifrån de nationella målen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektor ansvarar för att det systematiska kvalitetsarbetet genomförs.

Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. För huvudmannen utgör den samlade dokumentationen av kvalitetsarbetet ett underlag för bedömning av olika verksamheters skilda förutsättningar och resultat och bildar därmed underlag för prioriteringar och insatser för ökad måluppfyllelse. Betyg, nationella prov och annan bedömning är centrala instrument för att kontrollera om eleverna nått målen, och som underlag för fortsatt planering. Effekter av utvecklingsinsatser i skolan ska tydliggöras och de goda erfarenheterna spridas.

Valfrihet och mångfald

Rätten att välja skola och förekomsten av fristående skolor ökar valfriheten. En mångfald av skolor innebär en ständig utmaning för varje skola att utvecklas och skapar också fler utvecklingsmöjligheter för lärare och skolledare. Likvärdiga villkor ska råda för privata och kommunala alternativ. Det är angeläget att eleven har tillgång till god information vid valet av utbildning och skolaTjänsten Jämför Service på www.stockholm.se ska utvecklas och hållas uppdaterad med relevant och jämförbar information.

Skolorganisation

Stockholm växer kraftigt och på flera platser är det nödvändigt att bygga ut grundskolorna. Det är viktigt att klara av att ta emot stora årskullar och hitta bra lösningar i de områden där tillväxten är som störst. I detta omställningsarbete ska skolorganisationen över tid anpassas till grundskolans stadier; låg-, mellan- och högstadium. Med en tydligt stadieindelad skola får Stockholms lärare bättre möjlighet att följa elevernas kunskapsutveckling och genomföra en korrekt betygssättning.